

YRITYSVASTUU ja -ETIIKKA

Sessio 1 – 3.6.2019

Santi Martínez
Kesä 2019

Aloitetaan tarinalla...

Sisältö

Esittelyt

Luennoitsija

Osallistujat

Kurssin suorittaminen, arvostelu ja käytännönasiat

Kurssin oppimistavoitteet

Akateemiset tavoitteet ja muut tavoitteet

Näkökulma

Mitä on liike-elämä? Mitä on etiikka?

Normatiivisen etiikan pääteoriat: seuraus-, sääntö- ja hyve-etiiikka

Esittelyt

Luennoitsija

Valt. maist. (HY) – MBA (HSE)

Providentia Oy

IECO – Institute for Ethics in Communication and Organizations

santi.martinez@providentia.fi

Osallistujat

Odotukset ja toiveet kurssista

Kurssin suorittaminen, arvostelu ja
käytännönasiat

Luennot: 24 opetustuntia

Aktiivinen osallistuminen -> 1 lisäpiste arvosanaan

Tehtävät

”Reaktiopaperi” eli kommentti 2 tunnettuun artikkeliin
Lopputehtävä (aihe viimeisenä luentopäivänä)

Arvostelu

Arvostelu: 0-5. Vähintään 1 piste molemmista tehtävistä

Luentopäivät

6 kertaa

1. Ma 3.6. klo 16.30-19.30
2. Ke 5.6. klo 16.30-19.30
3. Ma 10.6. klo 16.30-19.30
4. Ke 12.6. klo 16.30-19.30
5. Ma 17.6. klo 16.30-19.30
6. Ke 19.6. klo 16.30-19.30

Tehtävien palautusohjeet

Tehtävä 1: 17.6.

Tehtävä 2: 30.6.

Suosituspituus: noin 4-5 sivua

Kirjoita nimesi ja opiskelijanrosi esseeseen ensimmäiselle sivulle.

Sähköpostitse osoitteeseen santi.martinez@providentia.fi

Huom! Lähetä uusi viesti, jos minulta ei tule kuittausta kahden päivän sisällä.

Kurssin oppimistavoitteet

Liike-elämän etiikan peruskäsitteiden ja teorioiden sisäistäminen.

Herkkyys eettisen ulottuvuuden jatkuvalle läsnäololle.

Kyky **analysoida** liike-elämän eettisiä teorioita ja haasteita rakentavasti ja **johdonmukaisesti**.

Kyky keskustella eettisistä haasteista ja dilemmoista.

Kyky tehdä oikeita päätöksiä tosielämän
paineiden keskellä.

Muut tavoitteet

Foorumi pohdinnalle ja keskustelulle liike-elämän tarkoituksesta, eetikasta ja henkilökohtaisesta kasvusta.

Näkökulma

© *Academy of Management Learning & Education*, 2005, Vol. 4, No. 1, 75–91.

Bad Management Theories Are Destroying Good Management Practices

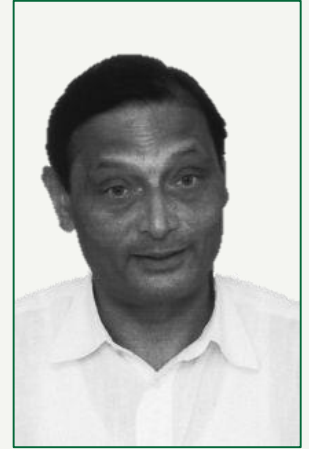
SUMANTRA GHOSHAL

Advanced Institute of Management Research (AIM), UK and London Business School

The corporate scandals in the United States have stimulated a frenzy of activities in business schools around the world. Deans are extolling how much their curricula focus on business ethics. New courses are being developed on corporate social responsibility. Old, highly laudatory cases on Enron and Tyco are being hurriedly rewritten. “What more must we do?”, the faculty are asking themselves in grave seminars and over lunch tables (Bartunek, 2002).

vested interests, which are dangerous for good or evil” Keynes (1953: 306).

This is precisely what has happened to management. Obsessed as they are with the “real world” and sceptical as most of them are of all theories, managers are no exception to the intellectual slavery of the “practical men” to which Keynes referred. Many of the worst excesses of recent management practices have their roots in a set of ideas that have emerged from business school academ-

Sumantra Ghoshal

© Academy of Management Learning & Education, 2005, Vol. 4, No. 1, 75–91.

Bad Management Theories Are Destroying Good Management Practices

“The picture of the **manager** that emerges is one that is now very familiar in practice: the **ruthlessly hard-driving, strictly top-down, command-and-control focused, shareholder-value-obsessed, win-at-any-cost business leader.**”

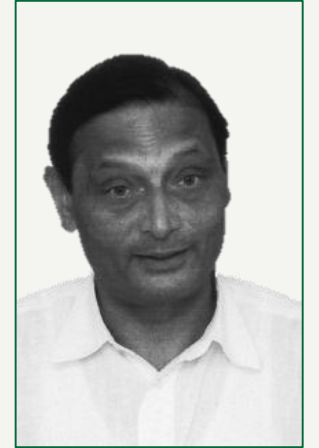
Sumantra Ghoshal

© Academy of Management Learning & Education, 2005, Vol. 4, No. 1, 75–91.

Bad Management Theories Are Destroying Good Management Practices

“For **managers** the use of surveillance, monitoring, and authority leads to management’s **distrust** of employees and perception of an increased need for **more surveillance and control.**”

Sumantra Ghoshal

The... stimulated a frenzy of activities in business... much their curricula focus on business ethics. New courses are being developed on corporate social responsibility. Old, highly laudatory cases on Enron and Tyco are being hurriedly rewritten. “What more must we do?”, the faculty are asking themselves in grave seminars and over lunch tables (Bartunek, 2002).

...evil” Keynes (1953: 306). precisely what has happened to management. Obsessed as they are with the “real world” and sceptical as most of them are of all theories, managers are no exception to the intellectual slavery of the “practical men” to which Keynes referred. Many of the worst excesses of recent management practices have their roots in a set of ideas that have emerged from business school academ-

© Academy of Management Learning & Education, 2005, Vol. 4, No. 1, 75–91.

Bad Management Theories Are Destroying Good Management Practices

Sumantra Ghoshal

“For the **employees**, the use of hierarchical controls signals they are neither trusted nor trustworthy to behave appropriately without such controls. **Surveillance that is perceived as controlling threatens people’s personal sense of autonomy and decreases their intrinsic motivation.**”

Kurssin rakenne

Eettiset
teoriat
*Miten
ajattelemme?*

Mitä on liike-elämä?

courtesy of www.idealchannel.tv

Mitä on etiikka?

JUSTICE

— WITH —

MICHAEL
SANDEL

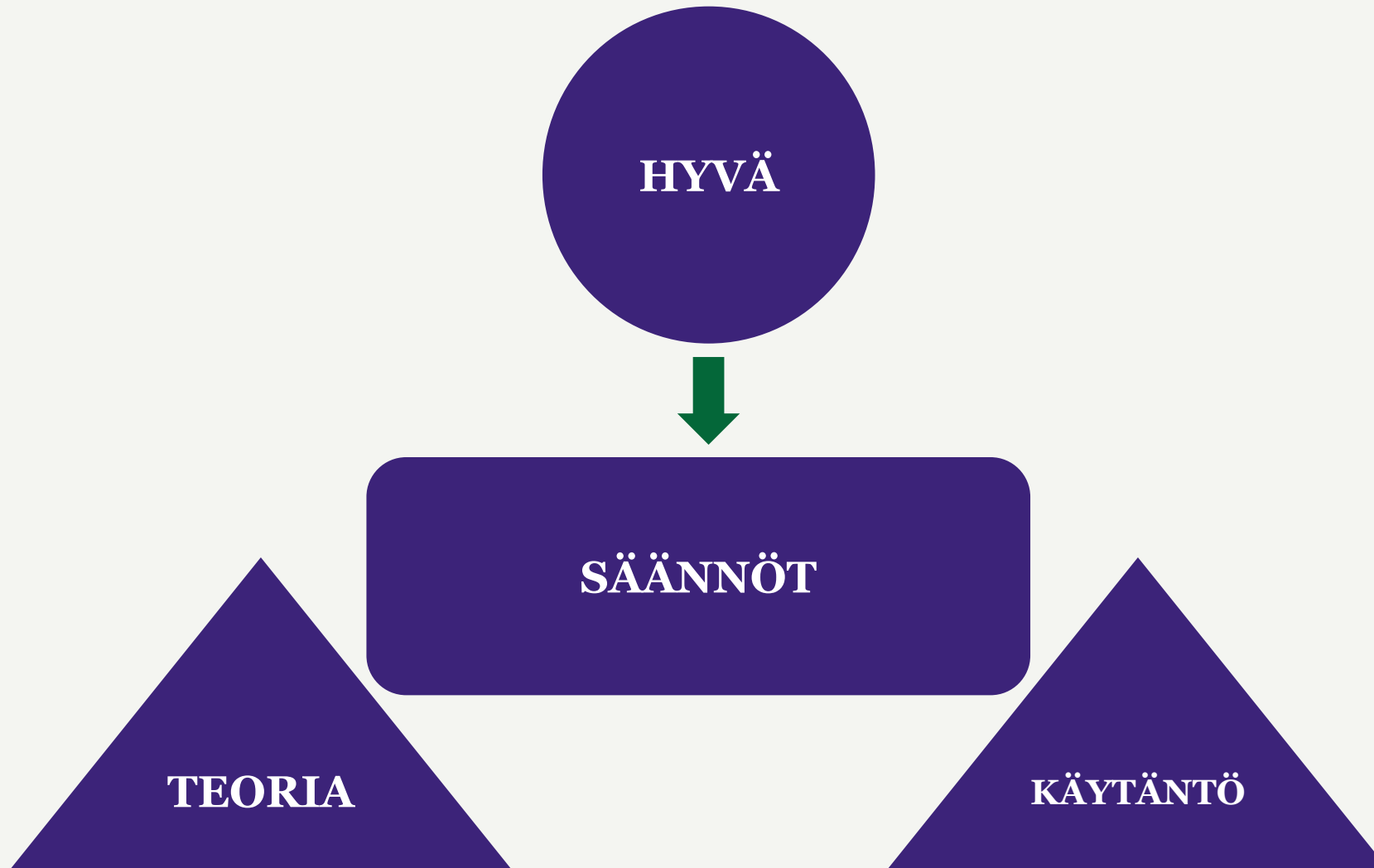
HARVARD UNIVERSITY

<http://www.justiceharvard.org/>

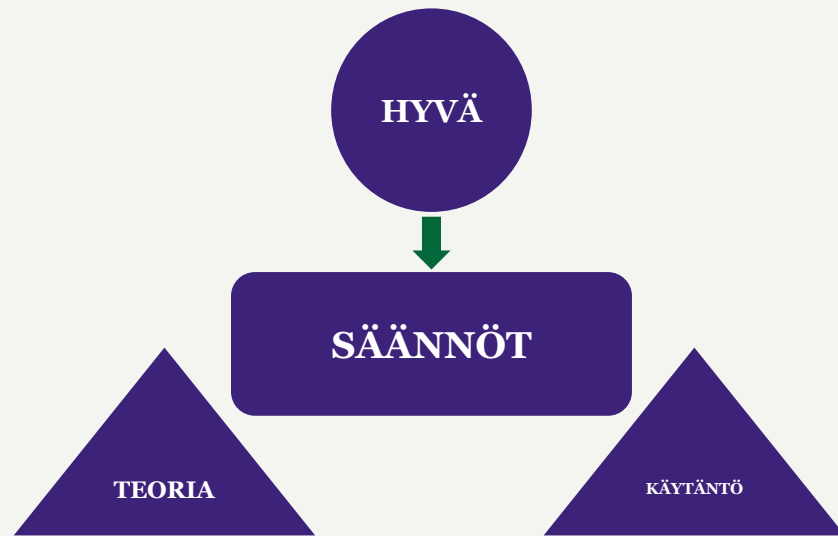
Etiikka -> kreikka "ethos" (tapa, käytäntö)

Moraali -> latina "mos-moris" (henkilöön kuuluva, toiminta, tapa)

Filosofian ala, joka tutkii ihmisen käytäntöä siitä näkökulmasta, onko se hyvä vai paha.

Filosofian ala, joka opettaa, miten ihminen voi saavuttaa hyvän elämän.

The triple "E" of Excellence

Efficiency
(Tehokkuus)
Tulokset

--

Keinot

Effectiveness
(Tuottavuus)
Tulokset

--

Tavoitteet

Ethics
(Etiikka)
Tulokset

--

Ihmiset

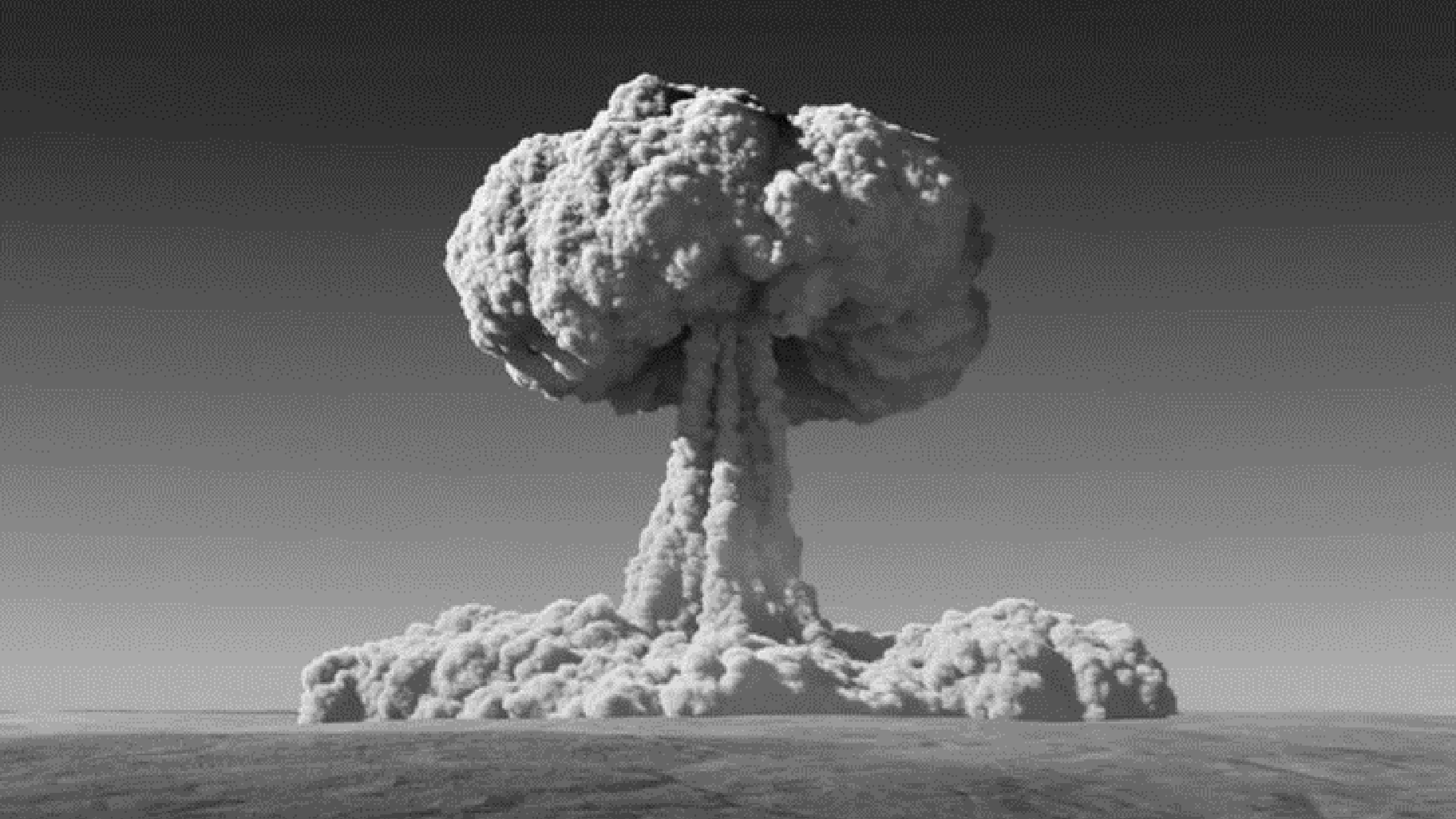

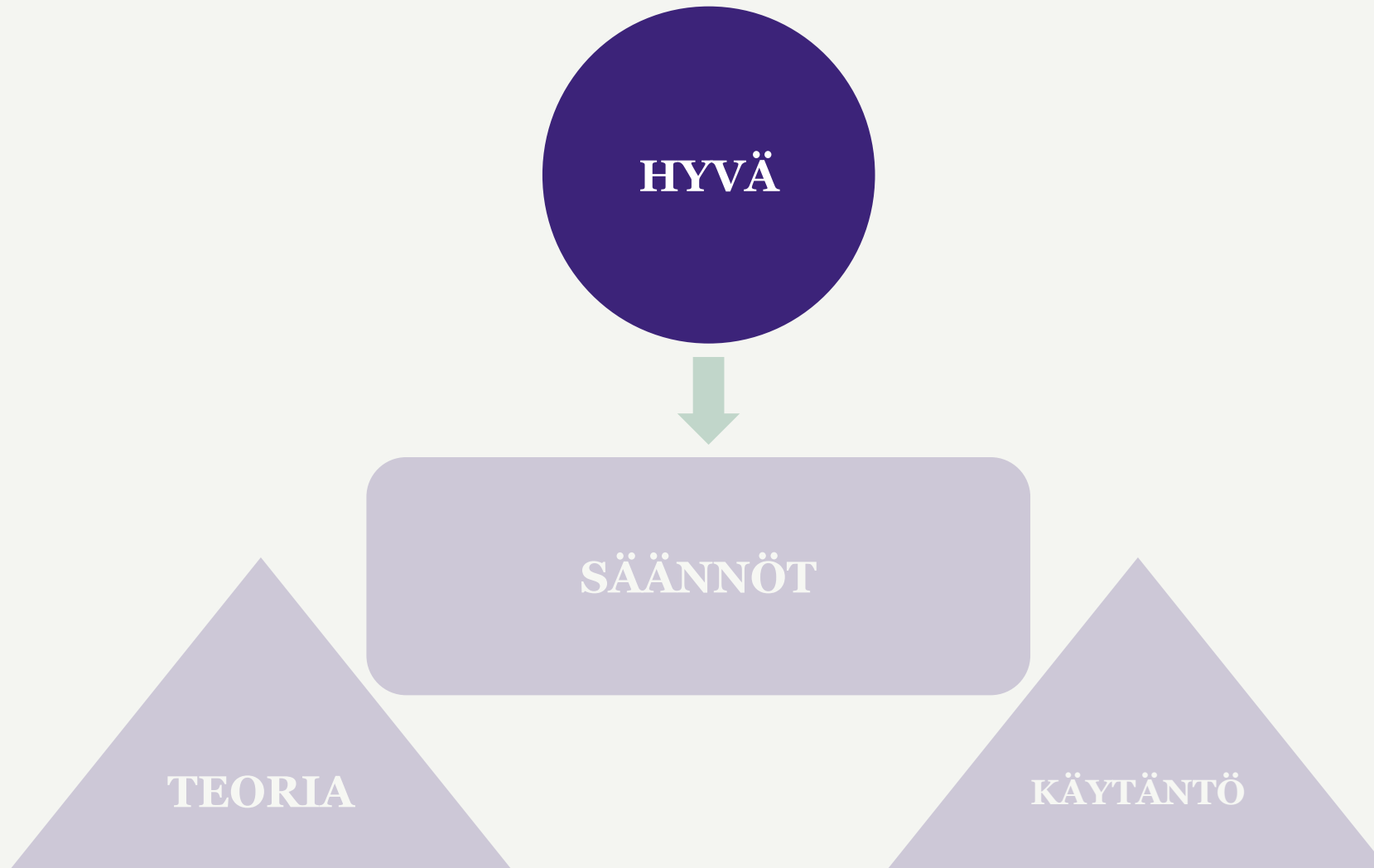
Erinomaisuus

Luottamus

Normatiivisen etiikan pääteoriat

Jeremy Bentham (1748-1832)

An Introduction to the Principles of Morals
and Legislation (1789)

Konsekventialismi:

Teon moraalinen arvo määräytyy
seurausten mukaan.

John Stuart Mill (1806-1873)

Utilitarismi (1861)

HYÖTY = ONNELLISUUS

Moraalin tarkoitus on yhteiskunnan hyvän edistäminen.

Yhteiskunnan hyvä on yksilöiden onnellisuuden yhteissumma.

Moraaliperiaate on ideaalisesti pätevä jos, ja vain jos, se maksimoi yhteiskunnan hyvän.

HYÖTYAJATTELU

Vaikeuksia hyödyn ja onnellisuuden mittaamisessa.

Mitä pitää tehdä? Utilitarismi ei tee eroa toivottujen ja toteutettujen seurausten välillä.

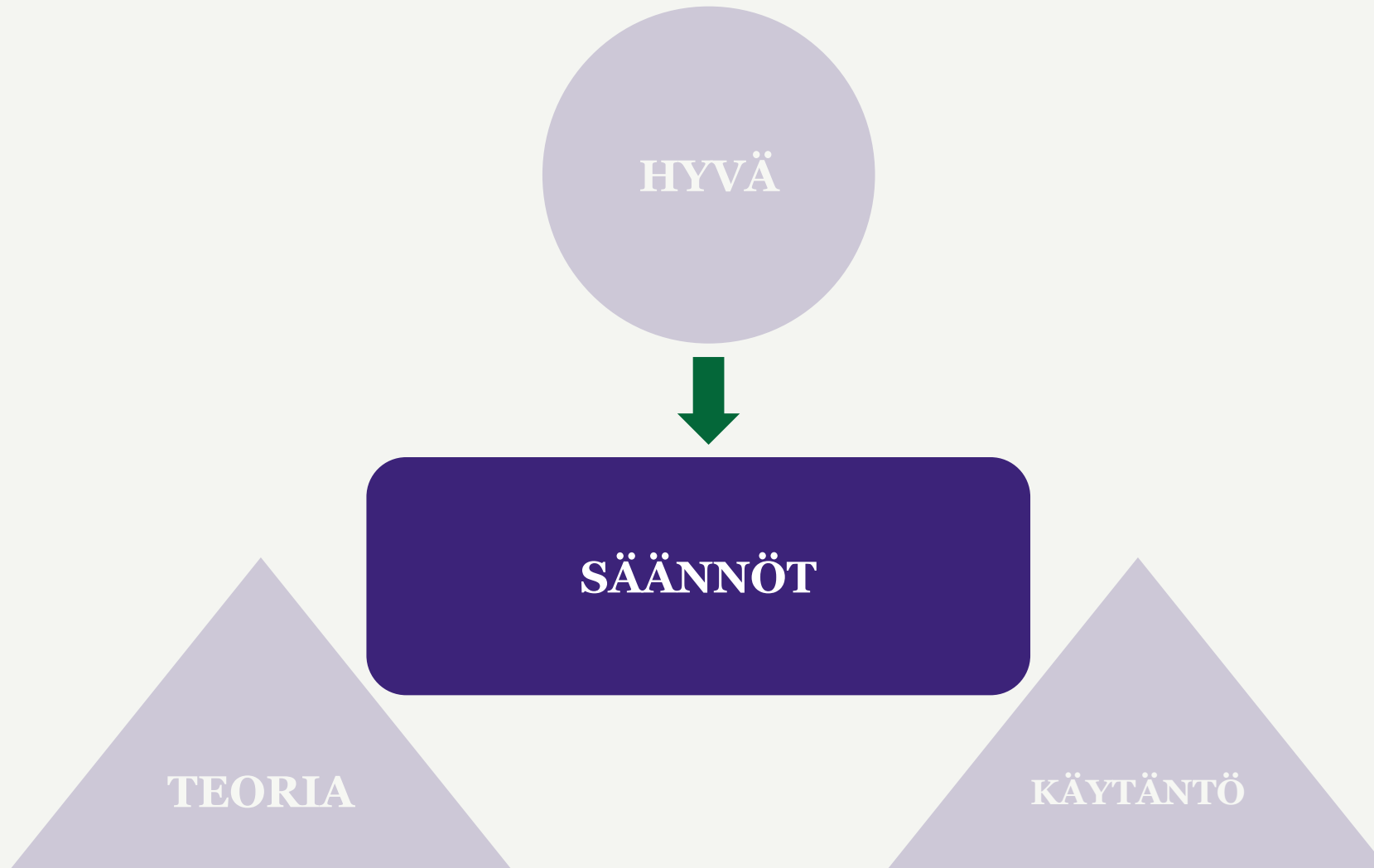
Teon/valinnan eettinen arvo tiedetään vasta teon jälkeen.

”Ei opi, jos ei käy huonosti.”

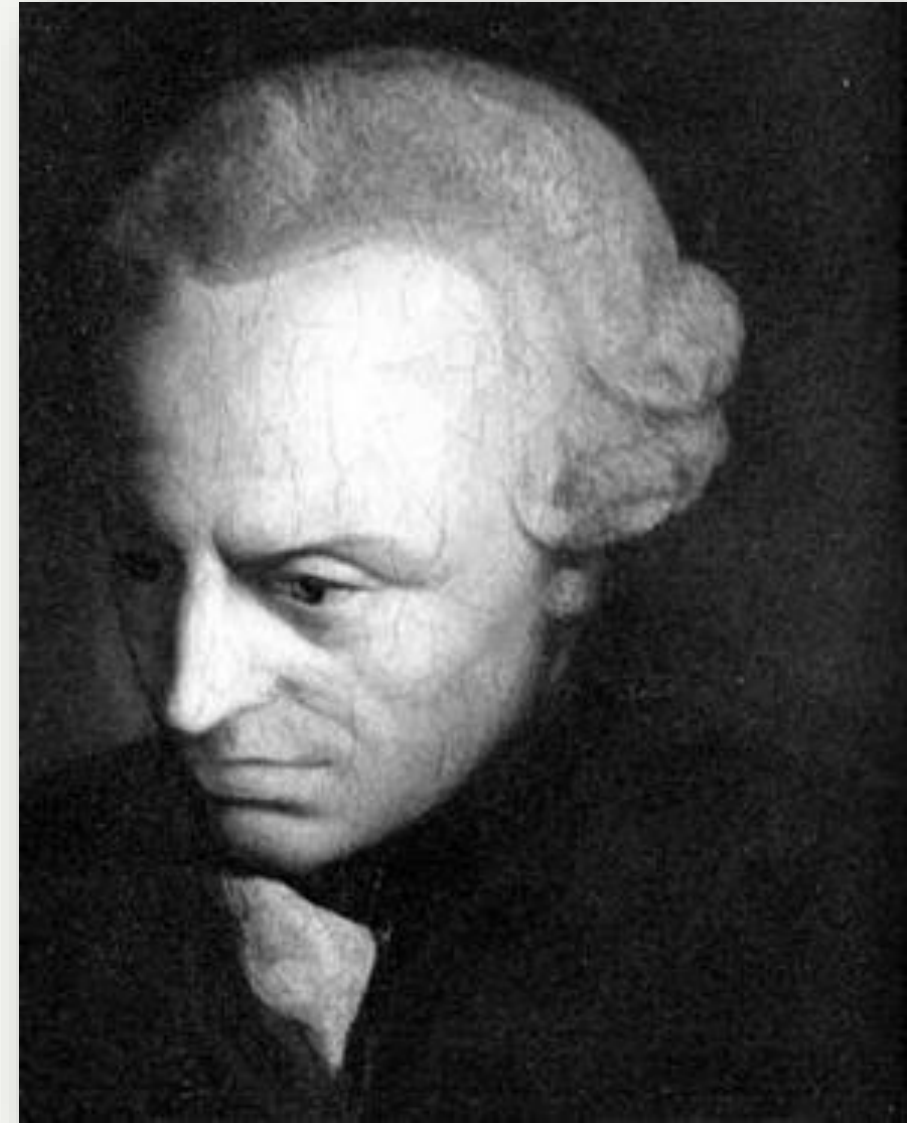
Immanuel Kant (1724-1804)

Critique of Pure Reason (1781)

Groundwork of the Metaphysic
of Morals (1785)

Critique of Practical Reason (1788)

Metaphysic of Morals(1797)

KATEGORINEN IMPERATIIVI

(ehdoton käsky, joka sitoo kaikkia
järjellisiä olentoja.)

Teko on moraalisesti hyvä, jos maksiimin,
jonka perusteella tekoon ryhdyttiin,
voitaisiin toivoa olevan yleispätevä laki.

Toimi aina siten, että toimintatavastasi voitaisiin tehdä yleinen moraalilaki.

Toimi aina niin kuin tahtosi olisi eettisten periaatteittesi nojalla yleismaailmallinen lain säätäjä.

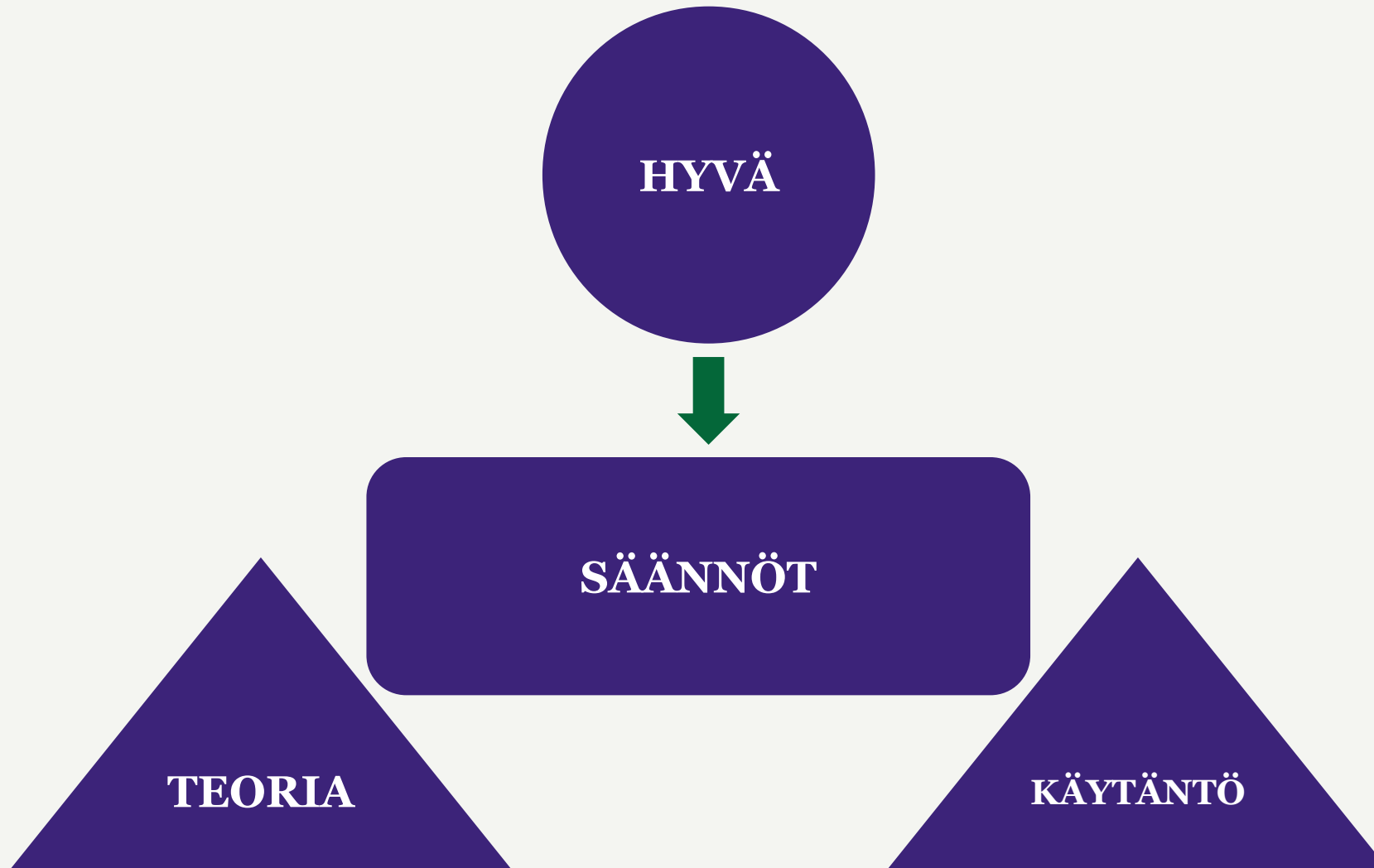
Kohtelee kaikkia ihmisiä, myös itseäsi, ikään kuin he olisivat päämääriä sinänsä, älä koskaan pelkkinä välineinä.

Laki on hyvä, koska **velvoittaa**. Velvollisuus on itsessään hyvä.

Mihin ehdottomat käskyt **perustuvat**?

”Ei haittaa, jos en jää kiinni”: säännöt ovat minun **ulkopuolellani**.

Aristoteles (384-332 eKr.)

Fysiikka

Metafysiikka

Retoriikka

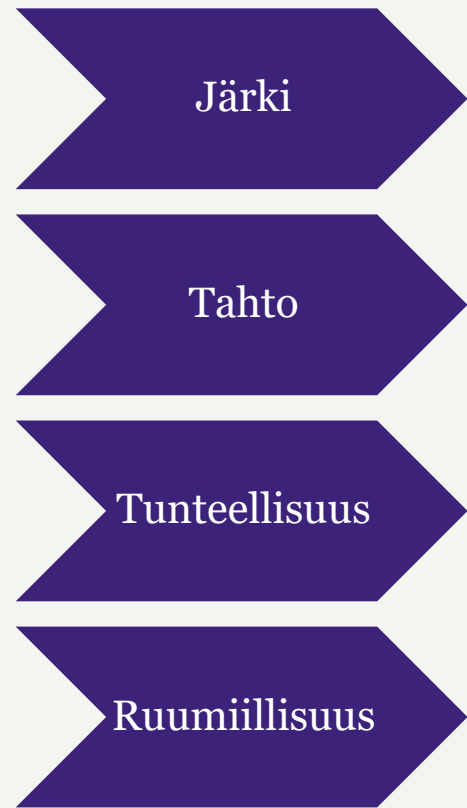
Nikomakhoksen etiikka

Eudemoksen etiikka

EUDAIMONIA

Hyvä elämä,
onnellisuus hyveiden kautta

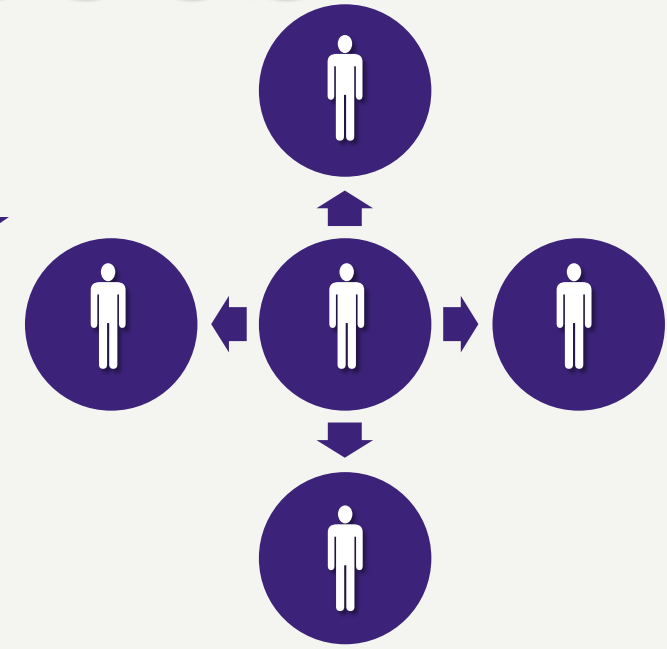

**YKSEYS
&
AINUTLAATUISUUS**

ONNELLISUUS

TAVOITTEELLISUUS

YHTEISÖLLISYYS

ELÄÄ

- Oikeus elämään
- Oikeus koskemattomuuteen

LUODA

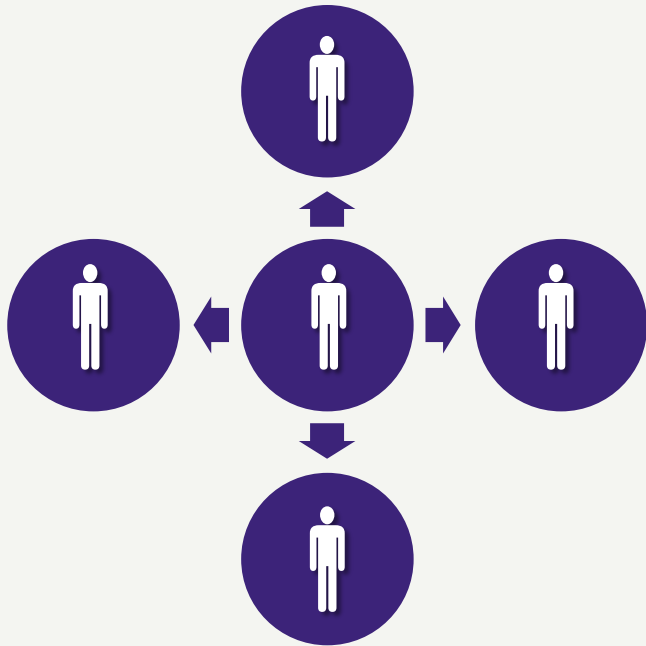
- Oikeus perheeseen
- Oikeus kasvattaa lapsia

KASVAA

- Oikeus yksityisomaisuuteen
- Oikeus hyvään maineeseen

VUOROVAIKUTTAA

- Oikeus inklusioon
- Oikeus osallistumiseen
- Oikeus oikeudenmukaisuuteen

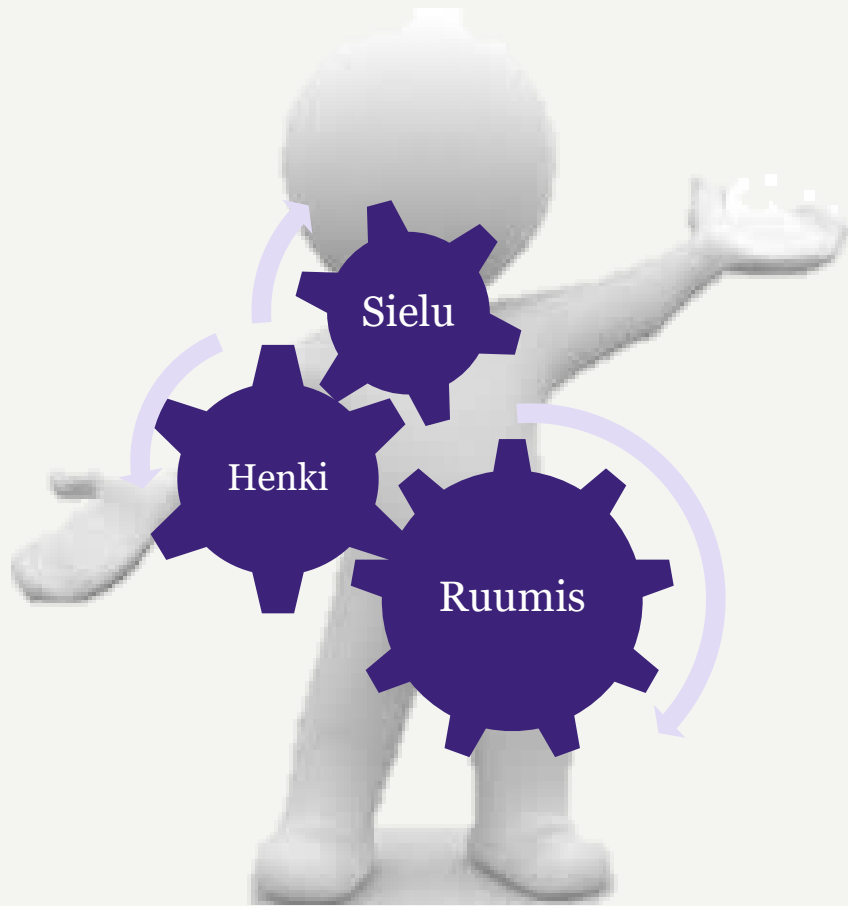

Ihmisen perustarpeet	Ihmisen perushyvät
Maslow (1954, 1970)	Aristoteles (384 – 332 eKr.)
Cognitive	Truth
Aesthetic	Beauty
Self-actualization	Work
Esteem	Friendship
Love and Belonging	Religion (trascendence)
Safety	Life
Physiological	

Omatunto

Järjen arviointi jonka avulla henkilö tunnistaa yksittäisen teon tai valinnan eettisen luonteen (ts. sen sopivuuden elämänsä päämäärän ja arvokkuutensa kanssa).

ONNELLISUUS

Miellyttävät hyvät
Aistit, nautinnot...

Hyödylliset / Välineelliset hyvät
Raha, 'suhteet'...

Sielulliset/Rationaaliset hyvät
Elämä, totuus, kauneus, ystävyys, leikki,
luovuus, harmonia...

Onnellisuuden aikaansaamiseksi edesauttaa
hyveiden harjoittaminen.

HYVE on kyky, taipumus tekemään hyvää.

Neljä päähyvettä:

Oikeudenmukaisuus

Rohkeus

Itse-hillintä

Käytännöllinen viisaus

Länsimäinen ajattelutapa?

Erimielisyys siitä, mitä onnellisuus on ja mikä on hyvä.

Raskas sisäinen prosessi.

Olemisen etiikka vs. tekemisen etiikka.

Kiitos tästä päivästä!